СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. Ч. 98. | Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 27 квітня 1932. | VOL. XL. | No. 98. | Jersey City, N. J., Wednesday, April 27, 1932. | THREE CENTS.

СТОЛИЧНА ПРЕСА ЗАЦІКАВЛЕНА УКРАЇНСЬКИМ СВЯТОМ У ПАМЯТЬ ВАШИНҐТОНА

ВАШИНҐТОН. — Місцева преса помістила фотографічні знимки з українських танцюристів і співаків, які виступатимуть у неділю, 1 травня, на українськім святі у Вашинґтон Одіторіюм, влаштованім з нагоди свята 200-літніх народин Вашинґтона.

Крім того поміщено статті про український танок та українську пісню, як і подано згадки про Український Хор Кошиця та Школу Українського Танку В. Авраменка.

МИЛС ОБОРОНЯЄ ГУВЕРА И АТАКУЄ РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Оґден Л. Милс, секретар скарбу, говорив на лончі „Ди Асошіейтед Прес", про заслуги Гувера. Він доказував, що Гувер цілком не забув за „найменшого брата", як це представляв ґовернор Рузвелт. Милс твердить, що саме Гувер ратує пересічного горожанина, та що треба завдячувати президентови, що повстала Ріконстрокшен Файненс Корпорейшен, яка виратувала малі банки, а з ними і мільони депозиторів, котрі були би потратили ощадности. Він каже далі, що й допомога залізницям виратувала асекураційні компанії, яких капітал вложений головно в бонди залізничих компаній.

ГОЛЯРІ СТРАЙКУЮТЬ.

НЮ ЙОРК.—Вже страйкують 1,600 нюйорських голярів, а за кілька днів число збільшиться до кількох тисяч. Голярі кажуть, що їм неможливо вижити з заробітку, який виносить нераз лише $12 на тиждень, а платні вони не побирають ніякої. Зате давніше побирали самої платні по $30 тижнево.

ЗАПОВІДАЮТЬ СЕНЗАЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — „Сенат Бенкінґ енд Коренсі Коміті" назначив пятьох людей, які переведуть точні доходження з цілого діловодства нюйорської біржі. Вже тепер заповідають, що світ дізнається на днях про великі сензації.

Посол Ля Ґардія вже спровадив з Ню Йорку цілу паку ріжних важних документів, що відносяться до нюйорської біржі. Ті документи береже тепер спеціяльно призначена до цього сторожа.

ВИНОГРАДАРІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИНА ДОМАШНЬОГО ВИРОБУ.

СЕН ФРЕНСИСКО. — Представники 9,000 виноградарів стейту Каліфорнії ухвалили одноголосно резолюцію, якою домагаються ревізії 18 поправки і дозволу на продажу природно ферментуючих напитків. Резолюція домагається продукувати вина для домашнього вжитку і по готелях. Це відносилось би тільки до вин, випродукуваних шляхом природної ферментації.

В резолюції кажеться далі, що коли не буде цього дозволу, то виноградарі побанкротують.

НОВІ „КВОДРИ".

ВАШИНҐТОН. — За кілька тижнів будуть пущені в рух нові „кводри" з образом Вашинґтона, видані з приводу 200-літньої річниці народин Юрія Вашинґтона.

ДІТОЧИЙ ПАРАЛІЖ БУДЕ ВИЛІЧИМИЙ.

ВАШИНҐТОН. — Д-р Саймон Флекснер з Інституту Ракефелера подає, що знайдено сировицю, якою лічитимуть діточий параліж. Переведено проби на малпах і вони були вдатні.

ЗАСУДИЛИ КОМУНІСТІВ ЗА ПІДКЛАД БОМБИ.

НЮ ЙОРК. — Засуджено трох комуністів, Содерберґа, Бункера і Траяра, за те, що підложили бомбу під баржу на Іст Рівері, спричинюючи експльозію. Содерберґ хотів говорити, але суддя Ален заявив, що він може обороняти себе тільки через адвоката. На те Содерберґ відповів: „Я прийшов сюди і не сподівався справедливости. Робітник не може надіятися справедливости". Та йому не дали докінчити і відправили до Сінґ Сінґ. Засуджені, як відсидять кару, будуть депортовані.

ІНДІЙСЬКИЙ „МЕСІЯ".

НЮ ЙОРК. — Цими днями прибуде до Ню Йорку Шрі Садґуру Меґер Баба, індійський „Месія", який прийшов „спасти світ". Він перебував якийсь час у Лондоні, а тепер приїжджає до Америки, щоби заложити тут свою школу. Кажуть, що Ґанді не говорить один день на тиждень, а Баба не говорив цілих сім літ, — тільки роздумував. І тепер він відповідає лише при помочі таблички, значками. Заповідає, що економічна кріза потреває ще один рік, а потім наступить зворот до ліпшого. Проповідує, що є один Бог та що всі релігії являються божим обявленням. Вірить у позагробове життя і каже, що мозок є інструментом душі. Коли його запитали, чи він жонатий, відповів, що для нього не істнує квестія поля. Має 38 літ.

КАЦАПСЬКА КУЛЬТУРА.

В лютім вибухла була грізна пожежа в Галичі. На поміч прибув і „Сокіл" з Залукви з усіми членами та кінною сикавкою. Слід підчеркнути, що цей „Сокіл" незвичайно рухливий та що постійно, часто швидше ніж „страж пожарна" з Галича, являється на ратунок. Всі члени „Сокола" несуть з собою ведра на воду, в той час, як самі міщани приходять голіруч, а „русскі" діячі стоять та підсміхаються. І цим разом „Сокіл" з Залукви взявся енерґійно до гашення з одною своєю сикавкою, бо галицька щось „не в поржондку". За їхню поміч „русскі защитники" порізали Залуквянам вужі, попсували сикавку, а начальник сторожі Галича, п. Зелінський, замісць звернути вуж на вогонь, кропив „Сокіл" з Залукви в часі сильного морозу. Проти такої поведінки запротестував комісар Галича і прибічна рада, яка постановила вислати подяку „Соколови" в Залукві, заплатити всю шкоду Залуквянам, а галицьку сторожу розвязати.

ПРОГРАЛИ ПРОЦЕС ЗА ЛІС.

Українські громади: Черемха, Воля вижна, Рудавка, Завядка, Камянка і Дальова програли процес за ліси з перемиським латинським епископством в суді у Риманові. Кошти величезні. Сама Дальова має 21,000 зол. коштів, які по угоді з противною стороною знижено до 8,000 зол. Причина програної — зла інформація і неурегульовані границі лісів.

НАЙБІЛЬШЕ ТУНЕЛІВ.

Швайцарські залізниці мають 229 тунелів на загальну довжину 129.4 кльм. 33 тунелі довші ніж один кільометр. Найдовші тунелі це два Симпльонські тунелі. Кожний з них має 19.8 кільометрів довжини. А далі йде Ґоттґардський тунель 14.9 кльм. довжини.

БРІДЖ ПРИЧИНОЮ РОЗВОДУ.

До варшавського рабінату один промисловець вніс прохання, що хоче розвестися з жінкою. Причина: він над усе любить грати бріджа, при чому й заробляє, а як прийде до дому, жінка його лає й затроює родинне щастя.

ЗА ГРАБІЖНИЦЬКІ НАПАДИ.

Золочівський суд розглядав справу гурту грабіжників, який у 1931 р. напав збройно на торговця кіньми Лейбу Гехта. Засудили на 6 літ Воляревича, на 5 літ Застріжного, по 2 і пів року Петрусова та Удалу, на два місяці тюрми Івана Петрусова.

НАЙСТАРШЕ ЗНАНЕ ПИСЬМО.

Археольоґічна експедиція паризької Академії відчитування написів під проводом Ф. А. Ц. Шефера відкрила в Рас Самра в північній Сирії найстарше знане клинове письмо з 14 віку перед Хр. Рівночасно вдалося цій експедиції у тійже місцевости віднайти: бібліотеку, таблиці теракоти з клиновим письмом, на яких були останки поезій, словар і початки шкільної азбуки. Знайшли там прегарні золоті й срібні тоалетні причандали. Тодіж відкрили там місто, яке мало звязки зі староєгипетською державою 20 в. перед Христом.

АНКЕТА ПРО ВІДНОСИНИ В БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ВЯЗНИЦЯХ.

„Журналь де Женев" з 7 березня містить статтю про анкету, уряджену Соціялістичним Інтернаціоналом про жахливі відносини, що панують у радянських вязницях та на засланню в Сибірі, Туркестані та на Соловках. Головою анкетної комісії є Луї Брукер, один з провідних бельгійських соціялістів. З нагоди цієї анкети нагадується вислів Бухаріна, який на запитання, чи на Радянщині є інші партії крім соціялістичної, відповів: так, але одна панує, а всі інші у вязницях. В анкеті стверджується, що на радянщині панує режім дуже подібний до царського, а соціялістичні партії мусять працювати конспіративно, ховаючись. Зазначено докладно, якими нелюдськими засобами ҐПУ вимушує зізнання в увязнених та примушує нестійких до служби провокаторів та чекістів. Але ще гірші ніж у вязницях муки на засланнях та в концентраційних таборах; замкнені камери, ліжка без накриття, брак світла, води, опалу, розстріли під вікнами, алярми, що нищать нерви і т. ін. Засланням радянський уряд намагається свідомо знищити своїх противників морально і фізично.

Анкета ця для нас має тим більше значіння, що стверджує все те, що говорять українські втікачі з соловецького пекла, та так по мистецьки змальовує в своїх книжках Віталій Юрченко. Ця анкета може бути добрим ліком для всіх Українців, заражених радянофільством.

ЗБРОЯ ДЛЯ ЗАЛІЗНИЧИХ КОНДУКТОРІВ.

Повідомляють з Варшави, що міністерство звязку (комунікації) задумує роздати зброю кондукторам залізниці, щоби забезпечити перевозку вугілля. В останніх часах зросло число грабіжницьких нападів на вантажні поїзди з вугіллям.

КРОКОДИЛЯЧІ СЛЬОЗИ.

Хто плаче без притоки, або без жалю жаліє когось, кажемо: проливає крокодилячі сльози. Зацікавились учені крокодилями: як вони плачуть? Д-р Ліндсі узяв собі цибулево-соляного соку, при якому плачуть найсуворіші люди, і став ним натирати очі крокодилів. Але вони не заплакали. Д-р Ліндсі є того переконання: очі крокодилів сидять глибоко в лобі. Коли вони перебувають під водою, у прогалини очей набирається багато води, якою вони, коли вийдуть на беріг, довго „плачуть".

ШУКАЮТЬ „ВСПУЛЖИЦЯ".

„Стоважишенє св. Юзефа" розліпило в Коломиї двомовні клепсидри (польсько-українські) з повідомленням про поминальне богослуження за померших членів, що мало відправитися в костелі і в церкві. По відправленню богослуження в езуїтському костелі рушила процесія, що складалася з одного, який ніс хоругву, і трох членів тов-а. Але, видно, ніяково було йти такій численній процесії вулицями міста, тому хоругвя зникла в бічній вуличці. На богослуженню були всього три згадані члени товариства, не рахуючи кількох постійних жебраків.

ЗА ЩО КАРАЮТЬ?

Дута оркестра в Більчу золотім, пов. Борщів, робила в читальні пробу до 10 години і діриґент заплатив за те 5 зол. кари за „заклуцене спокою". Коли женився один член оркестри й оркестра проводила весільну дружину до церкви, діриґента покарали карою 8 зол. за „недозвольони похуд".

ПРИМКНУЛИ КОНОКРАДІВ.

Золочівська поліція зліквідувала шайку Циганів-конокрадів у Соболівці, золочівського повіту. Вона „працювала" на области Сокальщини. У висліді слідства попали в холодну 4 Цигани й Б. Трайбер із Білого Каменя, що перепродував крадені коні.

МІСТО ПІД ПІСКАМИ АФРИКАНСЬКОЇ ПУСТИНІ.

Мусоліні наказав відкопати зпід африканських пісків місто Септімія Севера — Лептіс Маґна. Вже відкрили майже ціле місто. Тепер оце блиснув у своїй красі триюмфальний лук Септімія Севера і форум Романум. Місто Лептіс Маґна зараховують сьогодня до найкращих розкопок з доби римської імперії не тільки в Африці, а й на Апенінському півострові.

ЗНАЙШЛИ ЧОВЕН БУРҐУНДІВ.

З озера Геленґрудзе при рубанню леду добули дубовий човен, похожий на човен вікінґів, що походить зперед 2,000 літ. Догадуються, що це човен Бурґундів. Човен зовсім добре вдержаний.

ПРАЦЯ НАШОГО ОРҐАНІЗМУ В ТАНЦІ.

Фізіольоґічний інститут при університеті в Гельсінґфорсі перевів цікаві студії над питанням: напруження організму людини підчас танцю. І виходить: вальс на годину й на кільо ваги людини зуживає 3.99 кальорій, полька зуживає 7.56 кальорій, гопак 10.87 кальорій.

ҐЕНЕРАЛ НОБІЛЄ БУДУЄ ЧЕРВОНУ АВІЯТИКУ.

Італійський ґенерал Нобілє підписав з большевиками умову, котрою зобовязався керувати фабрикою воздухоплавів, яку тепер большевики будують. Умова важна на чотири роки. Нобілє заобезпечив собі обильну винагороду. Від Мусолінія дістав Нобілє дозвіл на працю у большевиків. В половині квітня Нобілє мав вже обняти службу. З Італії спровадить собі інжинірів та монтерів, що творитимуть окремий штаб.

ПЕРЕГОНИ ЗІ ШКОЛОЮ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

В селі Березів нижний, пов. Коломия, є аж три школи, в яких учать разом сім учительських сил. В народній школі з викладовою мовою „рускою" учать три сили (управителька і ще дві сили — Поляки), в концесіонованій школі „Р. Ш." учать наші три сили, а в школі з польською мовою навчання одна сила. Тому, що тут працює „Рідна Школа", в державній школі вчать на перегони. Коли минулого року „Р. Ш." проголосила вписи до пятої кляси, то в державній школі теж відкрили таку клясу. Але цього року державна школа відстала у тих перегонах, бо „Рідна Школа" відкрила вже й шесту клясу.

ЯПОНІЯ ЗБІЛЬШУЄ ВІЙСЬКА В МАНДЖУРІЇ

В РАЙОНІ ШАНҐАЮ НАСТУПИВ СПОКІЙ. СПОДІВАЮТЬСЯ СКОРО ПОВНОГО ЗАМИРЕННЯ.

ТОКІО (Японія). — Трицять-девята японська бриґада, що завжди стояла в Кореї, тепер знаходиться в Манджурії. Недавно ця бриґада одержала наказ вернутися до Кореї, але потім цей наказ змінено й бриґада далі лишається в Манджурії. Таким чином Японія вже має в Манджурії повні чотири дивізії своїх військ, не рахуючи до того ще численних ріжних допомогових військ та повітрової фльотиц

Таке накопичування японських військ викликане тим, що в Манджурії не вгаває повстання Китайців проти сепаратистичного уряду. Часами повстанці доходять до Мукдену та ріжних інших дуже важних міст. У кождому випадку японські війська відбивають наступ повстанців. Східно-Китайська залізниця вже звільнена від повстанців, але вони ушкодили її так, що рух на ній припинено. Особливо дуже ушкоджена південна частина залізниці.

ШАНҐАЙ (Китай). — В районі Шанґаю наступило повне заспокоєння. Китайські та японські війська лишаються спокійно на своїх позиціях і не проявляють ніякої ворожої активности проти себе. Тимчасом ведуться переговори з представниками обох сторін про повне замирення в районі Шанґаю.

Життя вже настільки заспокоїлося, що в Шанґаю та його околицях починає оживати торговля й відновлюватися фабрично-заводська промисловість. Отже життя поволі входить у свою норму.

КОМУНІСТИ ГРАБУЮТЬ НАСЕЛЕННЯ.

АМОЙ (Китай). — Китайські комуністичні банди захопили місто Ченґчов, яке лежить трицять миль від Амоя. Комуністичні банди грабують населення, крамниці, склади й т. п. Проти них кантонський уряд вислав реґулярну армію.

В Амою тепер знаходяться 24 чужинецькі военні кораблі, які приготовилися боронити від комуністичних банд громадян своїх держав. Комуністичні банди зорґанізовані й керуються „радянським китайським урядом."

ПОЛІТИЧНИЙ ХАОС У ПРУСІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина).—Останні вибори до пруського сойму, на яких гітлерівці дістали 35% усіх голосів привели до того, що тепер у соймі нема повної більшости якоїсь партії чи навіть ґрупи. Сподіваються, що шляхом певних уступок з ріжних сторін пощастить теперішній ґрупі, що стоїть при уряді, також у новому парляменті утворити більшість і лишитися при владі.

Разом з тим не виключена можливість, що фашисти й комуністи обєднаються разом та своєю більшістю голосів розвяжуть цей сойм і дібються призначення нових виборів. Дехто гадає, що тепер треба дати кілька місць гітлерівцям в уряді Прусії. Коли це станеться, тоді й державному урядови Брінінґа доведеться реформуватись і ввести до свого складу фашистів. Це може привести до політичного хаосу в цілій Німеччині.

САРАНА ВИНИЩИЛА ВЕЛИЧЕЗНІ ПРОСТОРИ В АФРИЦІ.

КЕЙП ТАВН (Південна Африка). — Величезні хмали сарани пересуваються зі швидкістю 100 миль на день з глибини Африки до хліборобської частини південної Африки. Населення говорить, що сарана рухається шириною на 500 миль. Як звичайно, вона на свому шляху не лишає нічого з ростин, зїдаючи все, що попадеться на її шляху.

Всі заходи боротьби з нею не привели до нічого. Були спроби навіть боротися з нею при помочі літаків, обливаючи певними квасами сарану. Доводиться чекати, поки сама сарана не скінчить свого лету.

ЗНАЙШЛИ ПЕРЕДІСТОРИЧНИЙ ЧЕРЕП ЛЮДИНИ.

ГАҐА (Голяндія). — Інжинір Терґар знайшов на острові Ява, на березі ріки Сольо, череп людини, якому вчені числять 100,000 років віку. При черепі знайдено також кости доісторичного слона, гіпопотама та вже давно вигинулих коров.

Учені надають цій знахідці великого значіння, бо вона допомагає вистудіюванню еволюції людини з передісторичного типу до сучасного.

ЗНОВУ РОЗМОВИ ПРО РЕПАРАЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція), — Французька преса подає, що в Женеві відбулися розмови між французьким премієром Тарде, німецьким канцлером Брінінґом та американським секретарем стейту Стимсоном у справі репарацій та военних боргів. Всі учасники наради нічого не говорять про неї й тому преса робить лише ріжні здогади.

Дехто каже, що Стимсон заявив, що Америка дасть Франції на два роки мораторію у сплачуванню военних боргів, якщо Франція дасть на цей час мораторію для німецьких репарацій,

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВІ ЧАСИ БЕЗ НОВИХ ЛЮДЕЙ І МЕТОД.

Це певно, що вашинґтонська адміністрація здає собі справу з того, що є зле. Коли мається у мирний час до діла з річним дефіцитом, який доходить до $2,500,000,000, то прямо неможливо собі це легковажити. Дотого й вибори за плечима і вже ради того, щоби вдержатися далі при владі, влада рада би поліпшити економічні відносини, але на свій лад.

Від ряду літ звикли ми чути про пляни ріжних комісій Гувера й про ріжні сенатські переслухання, але покищо ні з тих комісій ні з тих переслухань практичного пожитку нема. Або хоч берім під увагу спекулятивні орґії на нюйорській біржі. Коли вони цвили, то не було у Вашинґтоні відваги, щоби їх припинити чи зарядити слідство щодо цього. Зате зачинають переводити слідство тепер, коли міліонові маси потратили міліярди і коли спекулюють уже тільки самі професійні спекулянти.

Оті слідства відвертають тільки увагу публики, від розвязки властивих проблєм. Шукається виновників депресії, замісць шукати нових людей і нових засобів, які допомогли би зліквідувати депресію. А діється це тому, що в проводі обидвох американських партій стоять люди, котрі не розуміють того, що ми переживаємо тепер із суспільного й економічного боку революційні часи. І ось тому чуємо й тепер при ріжних промовах старі цитати зперед 100 літ, які були добрі й розумні для тодішніх часів, а тепер являються звичайною наївністю. Бо деж можна вести сьогодня якусь політичну партію, котра має розвязувати нові суспільні й економічні проблєби на підставі політичних заповідей, які залишили люди з часів невільництва, коли не було автомобілів, залізниць, літаків, телефонів, телеґрафів, радія, а далі отих машин, що перемінили цілковито модерне життя.

Отсе є та біда, що сьогодня маємо при владі партії, які покликуються на своє довге істнування та на своїх великих людей з давніх часів, і які давні розумовання пристосовують до нових часів. А нові часи потребують нових думок і самостійного розвязування того, чого давні лідери не розвязували і розвязувати не могли. Дотого економічна революція нових часів потребує і нових революційних метод, щоби її опанувати.

Старий апарат з людьми, які думають по старому, не годен річ ясна відповісти вимогам нових, критичних часів.

О. С.

„Зрада Франції".

(КЛОПОТИ САНАЦІЇ).

Польща стоїть на передодні нових посунень у своїй внутрішній і зовнішній політиці.

Внутрішнє положення за останні місяці змінилося на некористь. Буджетовий дефіцит у лютім виносив майже 30 міліонів злотих; наступив спад скарбових доходів, незнаний за шість останніх літ; з позичкою у Франції — не дуже добре, а на Горішнім Шлеську — великий льокавт робітників, який — за одним махом — грозить дуже збільшити скількість безробітних, яка й тепер виносить вже майже пів міліона.

Недурно тепер зачався дивний рух у таборі правлячої ґрупи: наради дотеперішніх премієрів, конференції на замку у президента републики, заповідь нового „стягнення очкура" і (сензація дня!) — притягнення до тих нарад бувшого премієра Бартля, людини, яка розійшлася з санацією, виступала як свідок оборони на Берестейськім процесі і яку давніше завше висували, коли треба було скокетувати лівицю, цебто ту опозицію, яка готова на компроміси (бо ендеція від них ухиляється). Що з того всього вийде, тяжко сказати.

Навіть добре поінформована преса губиться в здогадах. Одно лиш певне: правляча група зачинає набирати переконання, що їй не вдалося опанувати економічної (а значить і політичної) кризи, та що треба щось робити, чого вона досі не робила. Є свідомість неустаючої кризи — і кріза в самій середині правлячої групи.

Ця кріза збільшується непевним міжнародним положенням. Здавалося би, що „увязнення" Росії на Далекім Сході повинно би відтяжити Польщу, але в дійсности так не є. Бо поки російська небезпека висіла — мов та чорна хмара — над Річю Посполитою, доти ця остання була Веняминком Франції. Поки Росія виступала аґресивно в Китаю, доти ласкаву увагу звертала на Варшаву й Англія, яку дуже непокоїла російська експанзія в Азії. Але тепер — заанґажована на Далекім Сході і — як показалося — безсила Росія, не така вже страшна Франції в Европі, ні Англії в Азії і обиві ці держави не так вже потребують польської помочи проти Совітів, які — врештою — заключили з Польщею пакт неаґресії. Міжнародне положення Польщі в Европі тепер гірше, бо стратить вона таку певну підтримку західних держав, як це було досі. І в якій хвилині? Якраз у хвилині, коли ідея перегляду версальського договору набирає такої сили і популярности в Німеччині! Найлпший доказ цеї ослабленої позиції є захитання французько-польської симпатії в звязку з проєктом Тардє, проєктом Наддунайської федерації. Франція прагне відреставрувати, бодай економічно, стару Габсбурську імперію, яко союз пятьох держав —Австрії, Угорщини, Чехії, Румунії і Югославії. Цей союз мав би бути звязаний преференційними митами, які улекшили би аґрарним державам того бльоку збут їх продуктів, а натомісць поширили би ринок збуту держав промислових (Австрії й Чехії). Очевидно, цей проєкт має політичну мету — створити бльок антиіталійський і перегородити шлях Німеччині на Балкани, узалежнюючи від Франції нову Наддунайську Федерацію. Не входить у рамки цеї статті писати про те, чи це вдасться, бо наразі нічого з того не виходить. Але — цікаво, що стремління Польщі, щоби і її втягнули в ту Федерацію — розбивались об упір Франції. Мабуть Франція побоюється, що участь Польщі в тій Федерації значно ослабила би її протиіталійке наставлення... Давніше напевно Польщі удалося би було переперти свої жадання в Парижі. Але тепер, в звязку із зміненою ситуацією на Сході і на совітській границі (пакт неаґресії) — Париж не так уже потребує числитися з побажанням Варшави. Що більше, навіть ревізіоністичні пляни гітлерівців зачинають знаходити деякий відгомін у французькій пресі, а варшавська преса пише про „нову зраду Франції".

Бачимо, що навіть події на Далекім Сході відбиваються на внутрішнім і зовнішнім положенню надвислянської републики: Росія занята деінде, Росія слаба, Варшава не така потрібна Заходови, позички тяжче дістати, тяжче і переперти інші бажання (участь у придунайській федерації), Франція „зраджує", треба числити лише на власні сили. А вони, як показує економічний стан, не такі великі. Треба вести розсуднішу політику, треба перестати снити „сен о вельокосьці"... Створена в 1919 р. у Версалю ситуація — хитається...

ВИЗИСКУЮТЬ УКРАЇНУ

Ця очевидна для кожної політично вишколеної людини річ насувається перед очі, куди не глянемо. І Росія, чи вона царська, чи фраонська, не може робити й не робить ніякого виїмку. Чим більше кріпшає центральна влада, тим більше використує централя підвладні собі краї й народи для себе й для свого народу.

Цьогорічний буджет большевицької Росії виносить 27 і пів міліярда рублів. Кріза собі крізою, а держава, на це не оглядаючися, збільшила свій буджет на цілу третину в порівнанню з минулим роком.

Урядові большевицькі звіти показують нам, як це гроші зуживається, та хто ними розпоряджає в тім Союзі совітських соціялістичних републик, до котрих належить і Україна.

Доходи стягають до центральної каси в Москві. З тих 27 і пів міліярда усесоюзного буджету Московщина забирає в своє розпорядження 24 міліярди рублів, цебто 87 процентів, а решту, аж цілих 13 процентів, віддає до розпорядимости нібито союзним урядам усяких републик та нібито автономних країв большевицької федерації. Та нема певного ключа, певного правила, скільки кому з цих 13 процентів належиться. Московські червоні диктатори самі дають по власній уподобі, скільки хто хоче.

Нема правила, що, яка країна більше дає, та й більше має права на фінансову допомогу. Так, наприклад, торік Москва видала з союзної каси на покриття недоборів союзних републик: для України 15 проц., для Білорусі 43 проц., Закавказзя 83 проц., а буджети середньо-азійських совітських републик цілковито покрила з союзної каси.

З України большевики здирають останню сорочку, щоби утримувати себе та держати ріжні азійські народи в складі червоної імперії. Ось до якого раю довів Україну московський соціялізм. Та щоб нікому не було ніякої кривди, завважимо, що й царська Московщина прибирала Україну до рук. Одна тільки ріжниця та, що царська Московщина за 300 літ не могла так поработити Україну, як большевики за кільканацять років.

(„Час").

ЦИГАНСЬКА ВИСОКА ШКОЛА.

— На Закарпатській Україні, в Ужгороді, а також на Словаччині, в місті Кошицях, є циганські народні школи. В Югославії хочуть основати для Циганів — високу школу. На зборах Першого сербського та циганського товариства в Білгороді постановили основати високу циганську школу для культури та цивілізації того народу. Засоби для будови тієї цікавої школи одержать зі складок, зібраних серед пів міліона циганського народу в Югославії.

В. Пужак.

СВЯТА КАТЕРИНА

(Оповідання).

(3)

— Якийсь хитрий турист сховав ту горівку — Петро промовив сміючися — та не помогло йому, бо я таки знайшов. Стояла в шафі в куті за купкою черепя. Хитрий — гадав, що там ніхто не загляне.

— Він се для себе сховав, не для нас.

— Я знаю се, отже не виціджу до останньої краплі. Ковтнемо лиш по трошка, щоби загрітися. Решту лишимо йому.

— Я не буду пити!

— Солодка! — сказав Петро ковтнувши. — Дуже добра. Напийся, бо ціла дрожиш від того зимна.

— Лише на кінець язика, — сказала, беручи фляшку.

Приклала до уст і добре потягла.

Петро хотів ще раз ковтнути, та вона фляшки не дала йому. Поставила на столі і сказала, що вже не позволить пити. Сіла на лавці коло вогню, щоби загрітися. Коло себе поклала клунок з фіґурою. Петро вийшов з хати і приніс велику кулю снігу. Втовк її в горщик і поставив на вогни, щоби зварити чай.

В хаті зробилося тепло. Петро закурив свіжу папіроску і сів на лавці коло дівчини, щоби ждати, аж в горшку сніг стопиться і вода закипить.

Тепло в хаті і горівка розігріли Анну. Тепер ще з одного боку грів її парубок, присівшися до неї. Обіймив її рукою за шию і каже:

— Отже я знов арештант. Та сей арешт тут на горі подобається мені ліпше, як той у місті.

Анні зробилося горячо, бо чула, що Петро щораз то сильніше пригортається до неї. Нараз вона схопилася і стала доптати.

— Що тобі таке? — Петро спитав здивований.

— Ти запалив, то ти уважай! — сказала. — На земли лежить солома. Впала іскра і солома зачала горіти. Добре, що я побачила і придоптала.

— А я гадав, що ти відскочила, бо не хочеш коло мене сидіти.

Анна не знала: сердитися їй і каятися, що зачепила парубка, чи бути вдоволеною, що зробила так. Вона боялася якої біди, та знов не сумнівалася, що, як би йшла сама, то сюди не схоронилась би і могла би, заки зайде до хати, в дорозі справді застигнути. Щоби не сідати назад на лавці коло нього, вона взяла святу Катерину і стала їй призиратися.

— Моя свитка наскрізь мокра, бо сніг стопився і всяк. Треба висушити — сказав парубок. Свиту стягнув з себе і розвісив до вогню.

— В мокрім, як воно в теплі парує, справді дуже не здорово сидіти, — замітила дівчина. Моя юпка також мокра.

— Стягни й ти! — сказав Петро.

Вона стягла і дала йому, щоби повісив.

Тепер, як ми се поскидали, то буде нам холодніше. Треба загрітися від середини.

Не боронила, коли Петро взяв флящину, приклав до уст і ковтнув. Обтер губу хребтом долоні і флящину подав дівчині.

— Не хочу! — сказала. — Мені вже й так горячо.

— Мусиш загрітися! Ніч довга. Хоч би дров стало нам до самого рана, то тут буде щораз холодніше.

Дівчині за першим разом горівка дуже смакувала, бо була солодка. Вона сказала:

— Покушаю, як то буде останній раз, як і ти більше не рушиш.

— Вже не рушу, лиш ти бодай покушай.

Взяла фляшку і знов добре ковтнула. Поставила на другім кінци стола, аби як найдалі від них, і фіґуру назад закутала в хусту.

— Тут просто вогню теплі-ше і веселіше, — Петро сказав, тягнучи її за руку до лавки.

Не противилася. Пішла і сіла. Він коло неї. На дворі гуділо і скавуліло.

— Мені лячно! — сказала Анна, пригортаючися до парубка. — Той вітер ще зірве хату. Що тоді ми зробимо?

— Не бійся, серце! — сказав, обіймаючи її стан.

Горячо, що било від вогню, і горівка в крови зробили своє. В її голові зашуміло; вона не знала, що з нею діється.

Нараз в хаті щось заломотіло; з нею неначе би лавка піднеслася вгору. Вона відразу витверезилася. Обоє схопилися на рівні ноги. Причина ломоту зараз вияснилася. То Петро посунувся на кінець лавки і переважив її. Другий кінець лавки піднісся, а що підходив аж під стіл, то й стіл з того боку піднісся. Фіґура святої Катерини скотилася зі стола, впала на бляшану покришку бляшаного ведра і наробила такого галасу. Побачивши се, Петро розсміявся і каже:

— Свята Катерина мабуть не любить, як парубок дівчині щось до вуха шепче.

Розсердилася і скочила зі стола.

— Ти богохульнику, ти! дівчина скартала його, затулюючи йому долонею уста. — То троха так було, як ти кажеш, троха не так.

— Як ти знаєш ліпше, то скажи мені.

— Не скажу! Бодай тепер не скажу. Хіба лиш те, що свята Катерина спасла мене.

— Колиж скажеш?

— Може й ніколи не скажу... Скажу хіба аж тоді, коли...

— Ну, коли?

— Не скажу, коли скажу, бо ще не знаю, чи прийде до того.

— До чого мало би прийти? До того, до чого тепер ішло?

— Ішло, та не прийшло. І вже це прийде так, як ти думав. Як прийде то прийде так, як я думаю.

— А я тобі кажу, що прийде, так, як я хочу.

— Не надійся! Буду сокотитися!

В сій хвили щось сильно загримало до дверей. Обоє зараз пізнали, що то вже не буря телепає хатою. Петро відчинив. Увійшли два стовпи снігу. Над стовпами сторчали баґнети. Сніг став з них опадати великими клаптями і показалося, що то два жандарми. Вони хвилю призиралися парубкови і один жандарм промовив до нього ґрізно:

— Натягай свитку, бо підеш з нами!

— А то чого? — спитав парубок.

— Ти вломився до сеї хати.

— Бачиш?! — дівчина сказала, сміючися. — Ти так хвалив собі арешт. Тепер маєш найліпшу нагоду вернутися за ґрати.

— Ов! — крикнув парубок, станувши перед жандармами. — Ви панове такі? А на що ту буду поставили, як не для людей, котрих захопила буря? Чи ми мали стояти на дворі і ждати аж замерзнемо? Чи отсе дівча мало зі страху перед панами жандармами стояти тут, перед отсими дверми і замерзнути на смерть?!

— Но, но, то був тільки жарт! — утихомирював другий жандарм, позираючи то на дівчину, то на флящину. — Ми переходили попри сей захист. Побачивши у вікні світло, ми вступили подивитися, чи не потрібна тут кому яка поміч. Брр. Я так змерз, що напивсь би, як би було що.

— Ось там стоїть флящина, — Анна сказала, беручи фляшку і подаючи жандармови.

— Коли ти даєш, то я напюся, — сказав жандарм.

Ковтнув один жандарм, ковтнув другий. Посідали на лавці і ждали, аж на дворі бодай вітер троха утихне. Сиділи не довше, як чверть години. Вітер перестав скавуліти і цілком затих. Згасили огонь, заперли хату і всі четверо пустилися до села.

Петро був лихий, що фіґура не в пору впала зі стола, і що не в пору надійшли жандарми. Тяжко було подумати, що знайдеться ще друга така добра нагода. Анна благословила святу і благословила жандармів. Вона мала свій рахунок. Подібний, та не такий, який тоді мав Петро.

Петро скоро доміркувався, що Анна не з тих, яких легко збаламутити. А що завзявся на неї, оженився. По році каже до жінки:

— Якась лиха була та фарба, котрою лякерник помалював був святу Катерину. Ледви два роки минуло і дощ знов її сполокав. Треба би дати ще раз помалювати, та якими ліпшими фарбами. Також ніс треба би доштукувати, бо кінчик носа хтось відбив.

— То вона сама відбила собі, — сказала жінка. — То було тоді, коли ти вертався з арешту, а я з фіґурою від лякерника. Тямиш, що ми тоді сховалися до тої буди на горі?

— Чому не тямив би? Яж відтоді дурів за тобою, бо ти зачарувала мене. Тоді свята відбила собі ніс?

— Тоді. Ти хотів бути нечемний. Фіґура впала зі стола і носом вдарила об ведро.

— Сю хвилю я тямлю, тільки я не знав, що там на горі лишився кінець носа. Сю хвилю дуже добре тямлю. Тоді я був дуже лютий на фіґуру. Та тепер я вдячний. З вдячности хочу відреставрувати її.

— Ти з вдячности? — спитала жінка здивована. — Ти? То я маю причину до вдячности.

— Може й ти. Я знаю лиш про себе. Як би та свята Катерина була не покиринила мені тоді, то я тепер не був би такий щасливий, маючи жінку таку, як ти. Я був би з тобою не оженився. Що маю тебе аж до смерти, завдячую святій Катерині.

— Чи ти тямиш, що тоді я тобі ще не хотіла щось сказати?

— Тепер пригадую собі.

— Тепер вже можу сказати, бо ти оженився зі мною... я тоді дуже боялася, бо я тебе любила і знала, який ти. Я знала, які поганці всі парубки; що вони, збаламутивши яку дівчину, з нею не женяться. І ти був би мене покинув, як би не те, що свята Катерина зробила тобі такого збитка. Я схаменулася. Тоді я вже була певна, що мене не підійдеш і зі мною... оженишся.

— Бачу, що ти була не дурна дівка. Святій Катерині ми обоє повинні бути вдячні, бо як би не вона, то наші дороги були би мабуть розійшлися.

(Конець).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СВЯТО ВАШИНҐТОНА.

Школа артиста В. Авраменка вже викінчила програму свята в честь Ю. Вашингтона, яка буде виконана в ріжних містах Америки, починаючи від 1 травня у Вашингтоні. В програму входять 18 українських танків, які відтанцюють найліпші танцюристи зі школи В. Авраменка. З ними вже довший час провадяться в Ню Йорку проби танків і кождого дня можна бачити, як вони все удосконалюються. Отсі танцюристи будуть складати головне ... танцюристів, а маса буде доповнюватися місцевими танцюристами зі школи Авраменка. З тими також тепер ведуться підготовчі праці.

З декоративної сторони на цей виступ Авраменко зробив дуже багато. Пошито нові костюми, по зразкам найліпших костюмів всеї України. Вшито також гарні кольорові чоботи, пороблено чудово нові вінки і т. п. Отже тепер українські танцюристи будуть довго пишатися новнотою кольорів і красою українського вбрання. Разом з тим вималювано вже дуже гарні декорації, ... околицю над Дніпром з могилою Т. Шевченка. Декорації намалював відомий український маляр, п. Мирош, який уже давно здобув собі славу найкращого українського артиста-маляра в Америці. Живі яскраві декоративні фарби просто захоплюють очі й перед глядачем малюють чудову картину українського краєвиду, де видно „Дніпро і кручі", де так і здається, що „чути, як реве ревучий".

До танків приграватиме українська народня орхестра. Музику до танків значно уліпшено й позбавлено тієї монотонности, яка передше була помітна. Отже можна сподіватися, що тепер сувора українська критика віддасть і українській народній танковій музиці заслужене їй признання. Частина танків буде виконана в супроводі хорових співів, що також багато їх оживить та дасть повноту цілій картині українського Великодня.

Таксамо вже остаточно уложено програму пісень, які виконає хор під управою О. Кошиця. Пісні підібрані нові, яких ще американська Україна не чула та яких не співала ще ні разу навіть бувша капеля О. Кошиця. Починається ця програма надзвичайно величним кантом св. Юрію, а потім іде псальма страстям Христовим, що відразу впроваджує слухачів у глибоко-мрійний і надзвичайно чуло-поважний настрій. Вже у перших акордах пісні слухач тратить своє особисте „я" і переходить в світ, перебуває в обіймах якогось невідомого почуття, божественности української пісні.

Після того програма переходить до чудової степової пісні „Ой ти зіронько", що захоплює своїм степовим, розлогим мотивом уже розчулену душу людини й несе її в море мрій та безмежно глибоких почувань любови й краси. Трохи з тих мрій слухач пробуджується піснею „Ой чумаче, чумаче", в якій баритонове сольо виконує такий прекрасний артист-співак, як П. Ординський. Його спів та акомпаніямент хору захоплюють своєю красою та чудовим сплетенням звуків пісні в один рясний вінець. Далі починаються колядки, аранжовані найбільшим українським композитором, а особливо знавцем колядок, М. Лисенком. Слухаючи цих колядок, уявляєш собі українське село, засипане снігом, а в нім зі всіх сторін лунають пісні на честь і славу народженого Христа. Ангельські голоси жіночі переплітаються з громовими голосами мужеськими, і дійсно, треба великого майстра, щоб виконати ці колядки, й треба надзвичайних співаків, щоб віддати те, чого майстер бажає. Хор О. Кошиця осягнув це цілковито. В цих колядках розгортається вся здібність та могутність голосів хору й майстерність його співу. Вже на пробах хору почуття від цих колядок потрясаюче, а що буде, коли почуєш їх зі сцени при відповідній обстановці й у приготованому до того настрою?!

Далі йдуть лекші пісні для слухача, а між ними така прекрасна історична пісня, як „Чорноморець". Навіть бідна на музику „Коломийка" у виконанню хору виходить поривчаною піснею, повною звуків і життя.

Назагал треба сподіватися, що програма концерту в честь Ю. Вашингтона укладу В. Авраменка та О. Кошиця дійсно буде достойною памяти батька Америки й Українці здобудуть ще одно признання не лише своїй штуці, але й узагалі своїй культурі. Лиш треба памятати одно, що не сміє бути таких Українців, які не звляться на концерт, коли він буде в їх місцевости. Цього вимагає не лише саме пошанування памяти батька Америки, але й наш сласний інтерес та особистий інтерес кождого, щоб хоч раз у життю побачити й почути ті перли, які український нарід витворив за тисячі років свого істнування. Особливо рожена тут наша молодь мусить бачити, яку велику спадщину вона має від своїх предків.

І. Б.

ОКРЕМИЙ ПРОГУЛЬКОВИЙ ПОЇЗД НА УКРАЇНСЬКЕ ПРОГУЛЬКОВЕ СВЯТО ДО МІСТА ВАШИНҐТОНУ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня (Вл. кор.). — Українське свято в честь Юрія Вашингтона, що має бути влаштоване в столиці Злучених Держав, у місті Вашингтоні дня 1-го мая, заповідається величаво. На це звернули увагу залізничі підприємства і компанія Балтимор і Огайо сама добровільно, без ніякого зобовязання зі сторони українських установ чи громадян, лише на підставі інформацій з достовірних джерел та оголошень про українське свято в вашингтонських часописах, призначила окремий поїзд з Ню Йорку до Вашингтону на цей день. Поїзд виїде зі стації Джерзи Сіти, а до стації доїздиться фєрою з Либерти Стр. в Ню Йорку, в год. 8.10 рано. Поїзд задержиться на стації в Елизабет для подорожних з Елизабет і Ньюарку в год. 8.44, в Плейнфілд в год. 8.58, в Филаделфії в год. 10.20 і приїздить до міста Вашингтону в год. 12.15. Тут треба звернути увагу, що в неділю, 24-го квітня настає зміна часу на літний в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзи і Пенсилвенія, а в місті Вашингтоні зміни часу не буде. Тому з Ню Йорку виїздить поїзд після літнього часу, а приїздить до Вашингтону після звичайного часу. Прогульковий білет в обі сторони коштуватиме 3 дол. і 50 центів. Діти від 5 до 12 літ платять половину. Ціна одна зі всіх вище згаданих стацій. Поїзд вертається до Ню Йорку по півночи з неділі на понеділок в год. 1.35 і приїздить біля 7-мої години рано до Ню Йорку.

Є ще інший поїзд до Вашингтону в той самий день і за ту саму ціну на лінії Балтимор і Огайо. Він виїздить з Джерзи Сіти в год. 12-тій о півночи зі суботи на неділю і приїздить біля 6 години до Вашингтону. Тікети коштують таксамо 3.50 дол. Поворот до Ню Йорку також в годині 12.35 по півночи з неділі на понеділок.

Поїзд для дво- і триденного побуту коштуватиме 9 долярів, коли зголоситься 25 прогульковців. Можна виїхати в пятницю або суботу, а вертатися в ночи з понеділка на второк до Ню Йорку. Треба зараз голоситися до Школи Українського Національного Танку, почтова скринка 101, стація Д, Ню Йорк.

ЙДІМ УСІ НА ЮВИЛЕЙНІ СВЯТА В ЧЕСТЬ ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА

— з програмою виповненою —

УКРАЇНСЬКИМ ХОРОМ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ І УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНІМ БАЛЄТОМ ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА.

вони відбудуться в такім порядку:

1. **ВАШИНҐТОН, Д. К., неділя, 1 травня 1932, год. 8.15 веч.** Галя: Washington Auditorium, 19 & E. Sts. at N. Y. Ave.
2. **БОЛТИМОР, МД., второк, 3 травня 1932, год. 8.15 веч.** Галя: The Alcazar, Cathedral and Madison Sts.
3. **ВИЛМИНҐТОН, ДЕЛ., середа, 4 травня 1932, год. 8.15 веч.** Галя: Playhouse, 1001 Market St.
4. **АЛЛЕНТАВН, ПА., четвер, 5 травня 1932, год. 8.15 веч.** Галя: Allentown Highschool Auditorium.
5. **ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., пятниця, 6 травня 1932, год. 8.15 веч.** Галя: Academy of Music, South Broad & Locust Sts.
6. **НЮ ЙОРК, Н. Й., неділя, 8 травня 1932, год. 3 п.п. і 8.15 в.** Галя: Carnegie Hall, 57th St. & 7th Ave.
7. **БОСТОН, МАСС., второк 10 травня 1932, год. 8.15 веч.** Галя: Shubert Theatre, Tremont St.

ЦІНА БІЛЕТІВ: Від 1 до 3 дол., де є льожі. В Болтимор і Алентавн найнизша ціна тикетів по 75 ц. Тикети продаються при касі галі перед виступом. Дальший порядок буде поданий пізнійше.

Артистична управа: Школа Василя Авраменка.

ПОДЯКА.

Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за скору виплату посмертного по моїм мужу, бл. п. Стефані Перушичеви, в сумі 1.000 долярів. Зокрема дякую місцевим урядникам і членам бр. св. Николая, 344 від. У. Н. Союза в Бавнд Брук, Н. Дж., за віддання ними останню прислугу небіщикови. Український похорон чуваними дуже сподобався. Своїх родимців прошу, щоби приступали громадно до нашого Батька-Союза. — **Альбіна Перушич**, вдова.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАТРІОТИЗМ УКРАЇНКИ.

Як нація відроджується, велике значіння відіграє в ній жінка **патріотка**. Цей історичний час кладе на **провідну** верству українського народу **величезну** задачу до сповнення, — від якої **ніхто з нас не сміє відказатися!** Нація твориться на підставі певного, природнього, своєрідного закону. Ми мусимо зрозуміти свою природню **творчість**, її закон і свої завдання в народі. А щоб совісно виконувати свої народні задачі, треба нам конечно високого національного **патріотизму**.

Що таке патріотизм? Це патріотизм рівнозначне з національною релігією. Це любов і свідомість своєї найбільшої моральної сили Бога, національної території, влади, традицій й своїх природних законів.

Підставою нації є **чистота жіночої душі й чистота родинного життя, достоїнство рідної хати й виховання нової генерації** в найвищих національних чеснотах: **це є перші й найсвятіші обовязки жінки-патріотки.** Наші національні обовязки починають вже у рідній хаті в совісному виконанні й найменшої нашої роботи; муравельна пильність, ощадність, невтомна праця в рідній хаті належить до національних чеснот жінки. Для дійсної матері велике щастя лежить у вихованні своїх дітей. Багато є поезії в рідній хаті за кожною річчю, за кожним ділом. З яким одушевленням робимо кожну найменшу річ, як ми знаємо, що жадна наша добра думка й найдрібніший чин не марнується, що наша кожна хвиля не пропаде марно, а все підносить гідність і значіння рідної хати й заразом цілої нації. **І ми бачимо в наших ділах цілу силу й славу нової величавої самостійної України.**

Жінки недержавної нації не сміють іти за варварством світу, а мають протиставити чужому поганству все достоїнство нашої моральної душі. З погордою нам дивитися на той зіпсутий, засліплений світ, що в своїм пониженню поплив за: секс-апелем, снобізмом, за саксофоном, мурином Йоні, за всякими вампами та шлягерами. Сміймося з варварського світу, який переняв смаком і психологією вулиці — і поставив уличну розпусницю собі за ідеал жінки, а політичну гетеру за ідеал громадянина. Сміймося з тих, що затратили свої природні чуття, добрі звичаї своїх батьків і що дня себе більше **змеханізовують** і що дня нижче падуть духом; погордуймо тими, що в них машина й консерва стали ідеалом буття.

І в нас закрався зіпсутий світ, **мильне** поняття про культуру. Є такі, що думають: чемний сервелізм, підчинення під чужий смак, сліпий подив чужого, наслідування всякого найновішого дурениства й звиродніости з поганського світу — це культура. Та ні! **Дійсна культура це свідомість** своєї душевної моральної сили, свідомість добрих обичаїв і звичаїв батьків, свідомість і респектування законів, любов до родичів, пошана до старших. Свідомість могутности й слава своєї нації в минулому й майбутньому. Велика любов і пошана до всього свого найліпшого. Свідомість своєї традиційної геніяльности, національної самоповаги, самоопевности, національної самовистарчальности і гордости. Ми маємо свій природний національний естетичний смак у всьому й певний своєрідний життєвий такт. **Ми маємо бачити світ у нашім світлі**, з точки національної моралі.

Багатство світу, добробут народу є нічим, як нема в народі великого національного патріотизму. **Бідний той народ, що не має жінок патріоток!** Національний патріотизм вимагає сьогодні від нас, щоб Українка визнавалася на історії, на наших князях, гетьманах, лицарях-героях, політиках та народніх діячах. Як знатимемо наш народ у **правдивім світлі** в минулому й сучасному, ніякий політичний блахман не одурить нас. Ми маємо визнаватися, що належить до національної творчости, а що руйнує націю.

Як наші серця огріватиме дійсний патріотизм, то до нас взаємно ставитимемо моральні вимоги. Тоді напевно прийде той час, що не знайдеться Українка, яка не визнавалася б на своїй історії, а кожна знатиме свої обовязки в народі й виховуватиме свої діти в дійсно високім патріотичнім дусі; — **а життя для черевних ідеалів стане в нас найбільшою ганьбою!** Накільки нам, недержавній нації, конче потрібні жінки-патріотки, відчувається на кожному місці і при читанню кожного печатаного слова.

Українка-патріотка своїм достоїнством душі, своєю шляхотністю піднесе престіж — значіння рідної хати, а тимсамим гідність і честь нації!

(„Самостійна Думка Української Матери").

НІМЕЦЬКИЙ РОБІНЗОН КРУЗО В ПІВНІЧНІЙ АВСТРАЛІЇ.

Один австралійський часопис приносить вістку про Німця, який жиє двадцять літ у Казуарськім заливі в північній Австралії. Плекає там кокосові горіхи та жиє життям первісної людини. На свому до чорна опаленім тілі носить лишень вилиняле накривало.

Тому двадцять літ прийшов з дивними плянами в околицю міста Дарвіна та поселився на острівці, на який досі не ступила ще нога білого чоловіка. Осягнув подиву гідні висліди в плеканні кокосових пальм. Робить це спеціяльною методою, якої тайну зрадив кільком людям, яким довіряє. Досі вважали цей острів нездатним для культури кокосових пальм.

Потім про того Німця забули. І жив собі той німецький Робінзон у самоті, та боявся лише, щоби тузимці з сусідних острівців не закрали йому кокосових горіхів.

Коли недавно прилетів на той острівець якийсь летун, він дуже налякав самітника. Зі страху малощо не застрілив летуна. А певно був дуже задоволений, як летун відлетів.

Гостинна родина.

— Дуже нам жаль, що ви, пане, так пізно прийшли до нас; ми перед хвилиною пили каву.

Малий Івась: І так спішилися, що мамуся збила машинку від кави.

НЕ ЛИШЕ ЛАСОЩІ, А Й ЛІКАРСТВО.

Багато людей ще й досі вважає яблоко лише ласощами. Лікарські повага доказують, що яблоко є лікарством, яке ділає всесторонно та лагідно. Яблоко має в собі залізо, тому поручають його малокровним. Яблоко має в собі алькалічні складники (сода, сіль), усуває надмірні, шкідливі для тіла складники (головно мочовий та оцтовий квас) і тіло так забезпечується перед недугами, нпр. ревматизмом, нервовістю і т. д.

Фосфор, що є в яблоку, ділає добродійно на нервову систему, яку покріпляє. Невrastеники, люди, що нездужають на перечулення нервів, повинні їсти багато яблок і правильно. Головнож корисно впливає на травлення квас, який є в яблоках. Тому хто перед спанням зїсть два, а бодай одно яблоко, травить добре, вспокоює свої нерви і добре спить. Яблоком додаємо також для тіла і потрібних та конечних матерій, яких звичайно в щоденній страві є замало, що є причиною ріжних недуг. Тому треба привикнути до того, щоби ми їли правильно яблока, та передовім не жалувати їх дітям.

АРАБСЬКІ ФІЛЬМИ.

В Єгипті оснували фільмове товариство, яке вироблє говорячі фільми в арабській мові.

ПЕРЕМОГА ВЕСНИ.

Ген за гори, ген за моря
Зима Весну прогонила:
— Вже Весну на все поборю,
Всюди буде моя сила!

У глибокий сон запала
Там Весна — аж у віконце
Зазирає вже помалу
Тепле, тепле, Боже сонце:

— Гей, збудись, Весно-царице!
Час з Зимою йти до бою,
Все на бої готовиться,
Все готове йти з тобою!

Протирає Весна очі —
Аж стоїть уже у лавах
Те проміннячко охоче
Тепле, яснее і жваве.

Дала знак лиш булавою:
— Жваво військо все на діло!
І рушає враз до бою
Те Проміннє військо сміло.

Шле Зима йому напроти
І Морози й Вихри люті —
Тяжко їх буде зборотн:
В них твердині ледом куті.

Та проміння не зважає,
Бє в цілкі Зими твердині —
Вже вільні річки, ручаї,
Зелень ясна на долині.

Забреніли пестрі цвіти,
Вже пташки летять з віраю,
І Весна горою, діти,
Соромно Зима тікає.

Все на радощах, щасливе,
Все співає, все радіє —
Бо Весна рясна на ниві
Сіє золоті надії.

Я. Вільшенко.

ВДОВА БЕЗ ВІНЦЯ.

Літа молодії- дівочі минають
І коса русява злегенька сідіє;
Віночок дівочий з квіточків приянув,
А чепець жіночий голову не криє.

Стан струнккий дівочий зігнувся дугою,
Брови полиняли, краса помарніла;
Щастя у любови не знала, не мала,
Лиш туга іржою душу переїла.

Милий не вернувся! Як пішов до бою
Враз з тими Стрільцями за волю Вкраїни,
По нім лиш могила осталась у поли,
На ній хрест похилий у вітях калини.

Нікого й нічого не має на світі,
Лиш тугу та горе без краю-кінця,
З котрим то осталась по милім вдовою,
Без чіпця, обручки, тай і без вінця.

Анастасія Рибакова.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ МІСТА НЮ ЙОРКУ

— отсим скликає —

ДУЖЕ ВАЖНІ НАРАДИ

представників укр. товариств міста Ню Йорку і околиці

В СЕРЕДУ, ДНЯ 27-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1932 РОКУ

в годині 8-мій вечір

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-19 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

в справі зорганізування **допомоги**

ГОЛОДУЮЧИМ УКРАЇНЦЯМ НА ГУЦУЛЬЩИНІ В РІДНОМУ КРАЮ.

На нарадах рівнож порушена буде справа одержання праці за посередництвом Центр. Комітету для декотрих кваліфікованих Українців.

Всі товариства обовязково повинні вислати на ці наради своїх представників як рівнож явитися на них повинні поодинокі Українці, бажаючі прийти з допомогою старому краеви.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

В ГОСТИНІ У НАЙСИЛЬНІШОГО УКРАЇНЦЯ.

Інтерву з мистцем світа, Українцем-козаком Гаркавенком.

Користаючи з хвилевого побуту у Стрию нашого відомого земляка, А. Гаркавенка, що недавно здобув у Гамбургу мистецтва світа в дужанню, просимо його розказати про своє минуле. Незвичайно ввічливий та чемний змагун не відказується поінформувати наших читачів про свою мистецьку карієру.

— Розкажіть нам дещо про своє життя.

— Родився я 1893 р. в Київі. Свою спортову карієру розпочинаю в 1911 р. в Ростові над Доном, де належав до спортового клюбу „Самотіс". Згодом осягаю перші місця в Петербурзі, Москві, Київі, опісля в багатьох містах середущої Европи.

В 1921 р. виїхав я востаннє з України і відтоді вже постійно перебував за границею. Найдовше, бо аж 6 літ, перебував в Америці. Кромі цього кількома наворотами їздив я в Европу де змагався у Лондоні, Римі, Берліні, Відні, на Балканах та в багатьох інших місцевостях.

— Як ставляться до вас чужинці?

— Назагал і наверх дуже прихильно. Найкраще відносяться до мене Німці.

— Яка ділянка спорту найбільше вас інтересує?

— Кінна їзда та дужання; боксу не люблю.

— На тему вашого щоденного харчування ходять по Стрию неймовірні історії.

— Подібно теж в Америці думав про мене д-р Назарук, якого я стрінув у Шикаго в 1925 р. Їм я менше ніж нормальна людина, а вже в ніякому разі на 5 годин перед дужанням. Не п'ю, за це курю.

— Виж видаєтесь доволі тяжким.

— Коли вперше я їхав в Америку, важив 153 кг. Там поволі спадав з ваги. В Мексику підчас боротьби з Тучмерном стратив я 7 кг. за один вечір.

— Що думаєте робити тепер?

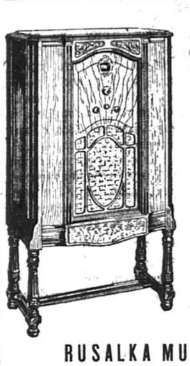
— Маю кілька контрактів на обїздку по Европі. Опісля поїду знов до Америки. Врешті солідно приготовляюсь до мистецтва світа на 1932 р.

По довшій гутірці на всякі теми прощаю ввічливо господаря, бажаючи йому найкращих успіхів на славу українського спорту. — („Новий Час"):

Пав-Джо...

Батько: Чи ти дійсно не хочеш оженитися?

Син: Так, тату, я волю засудити себе на вмерття.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Лю-Бу-Ве.

ЧЮН-ЦЮ.

(Весна й осінь).

„Весна й осінь" це один із небагатьох творів, що залишилися з часів февдалізму в Китаю. Лю-Бу-Ве був меценатом мистецтва, міністром першого цісарства Китаю. Твір цей виявляє нам скарби фільософії старинного Китаю еперед 2,500 літ. Думки, що їх подибуємо в тім творі, і нині не втратили на вартости. Подаємо кілька виривків.

Все, що живе, родиться за справою неба. Чоловік має вдержувати й улішшувати божий твір. Це передовсім обовязок володаря, який до співпраці добирає собі службовців.

На жаль, тепер маємо багато володарів, королів, які, хоч мають багато службовців, діланть лише на шкоду загального перебігу життя. Тимсамим викривляють первісну думку.

Наприклад, держава зброїться, щоби забезпечитися перед нападами ворогів. Колиж зброї вживають для нападу на сусідів, то який змисл зброєння?

Природа дала людині довге життя. Сама людина чинить його крихким своїми поступками.

Скільки то людей зі шкодою для здоровля та життя гонять за мамоною!

∴

Один селянин з повіту Ґінь згубив лук, та не старався знайти його. Сказав:

— Чоловік з Ґінь згубив лук і чоловік з Ґінь знайде лук. Навіщо його шукати?

Почув це учитель Кун і сказав:

— Коли пропустити слово „Ґінь", то може його правда.

Інший мудрець сказав:

— Пропустім слово „селянин", то тоді буде повна рація.

∴

Природа всемогуча. Все родить, та не знає своїх дітей. Удосконалює, одначе не признає власности. Всі сотворіння користають з неї, а не знають, відкіля приходить.

Король Янь мав десять синів, та ніодному з них не передав престола, а дав його зовсім чужій, але відповідній людині. Подібно поступило багато інших королів.

∴

Раз сказав король Пінь до мудрця:

— Уряд намісника в окрузі Нан-Янь вільний. Як гадаєш, хто найвідповідніший на це становище?

— Гія-Гю найвідповідніший.

— Абож він не є твоїм найбільшим ворогом?

— А чи типитав, королю, хто є мені ворогом, чи може, хто є найвідповіднішим?

На другий день Гія-Гю одержав номінацію.

Пізніще знов спитав король мудрця:

— Не маю военного маршала. Кого вважаєш найвідповіднішим?

— Ву найвідповідніший.

— Абож то Ву не є твій син?

— А чи ти питав, королю, хто є мій син, чи може хто найвідповідніший?

Ву також одержав номінацію.

∴

Син одного службовця вбив у сварці товариша. Суд засудив його на смерть.

А що вбивник був працьовитий і одинак у свого старенького батька, король помилував убивника.

Та вбивників батько сказав королеви:

— Закон Мо-Ті велить, що хто вбє ближнього, повинен також згинути; хто зранить котось, того також мусять зранити. Хай же тому станеться, як велять святі книги, щоби дати примір усьому народови.

На другий день вбивника покарали смертю.

ПОДЯКИ.

Я член Бр. св. Георгія, від. 239 У. Н. Союза у Филаделфії, Па., складаю від себе дуже щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені $50 запомоги з фонду запомогового, котра мене заратувала в прикрому матеріяльному положенню на старі літа. Взиваю і прошу цілий нарід український в Америці; щоби кождий собі не легковажив, кажучи: „я ще маю час", а як прийдуть старі літа, тоді вже не може вступити до У. Н. Союза і кається. Як каже народна пословиця: „поправ, поки час". Я вже є членом У. Н. Союза від 1905 року, то значить 27 літ, а Союз є наш рідний Батько; він уже сотками вдів і сиріт утер гіркі сльози і не одному поміг у великім нещастю, тож горнімся до нашого Батька Союза всі як один.

Кирило Дацків.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за скоре виплачення посмертного по моїм чоловіку в сумі $1,000. Таксамо дякую і місцевим урядникам від. 390, котрі займалися похороном і помогли мені, бо я таксамо була нездорова. Правда, що є й інші асекурації, але що з того? Прийде агент, посписує, що до нього належить, тай піде, а ти роби собі, що хочеш. Це агентам нічого не обходить. Кличу до всіх тих, котрі ще не належать до У. Н. Союза: Вступайте в ряди Українського Народного Союза, бо У. Н. Союз правдивий батько, котрий у біді поспішає з помічю скорше як інші асекурації. Я бажаю, щоб наш Батько Союз зріс до сто міліонів долярів, а таксамо і в більше число членів.

Анастасія Пеленська,
членкиня Тов. ім. Івана Франка, від. 390 У. Н. Союза, Бристол, Конн.

Я, нижче підписаний, складаю якнайсердечнішу подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за уділення мені підмоги в сумі $50.00, котрі якраз прийшли мені в пору у велику поміч в моїм тяжкім положенню. Рівночасно щиро дякую Урядникам нашого Відділу за їх щиру память, що не забувають за мене, а всякими способами стараються мені помогти від самого початку мого каліцтва аж по нинішний день. Тут мушу зазначити, що це вже пята з черги запомога, котру я одержав від заряду У. Н. Союза.

Еміліян Скородинський,
член 259 від. У. Н. Союза, в Шикаго.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(21)

Тарзана й усіх полонених повели у велику будову, що буда перед ними. Там вони ввійшли в довгий і широкий коридор, по обох боках якого були малі келії з загратованими дверима. Довго йшли всі коридором одним, а потім перейшли в інші коридори. Скрізь було тихо, як у могилі, лише луною відбивалися кроки воїнів та полонених. Якийсь сум окопилював усіх полонених дикунів. Здавалося їм, що їх ведуть сюди, щоб живими поховати.

Нарешті воїни почали відмикати келії й по чотири полонених замикати в кождій келії. Останнього замкнули в одну цюпку Тарзана, Люкеді та ще двох дикунів. Замкнулися гратовані двері, кляцнув замок на них, вони відійшли й їх кроки завмерли в далечині. Скрізь знову запанувала тиша, як на кладовищі. Тарзан стояв біля дверей замислившись і болючо-саркастично усміхаючись, а чорні дикуни почали плакати зі страху й невідомости.

Високо під стелею було маленьке віконце, також заґратоване. З нього пробивалося до келії світло знадвору. День поволі змінився смерком, а потім настукила ніч. Пізніше зійшов місяць і своїм блідо-мертвичим світлом освітив келію. Тарзан усе ще стояв задуманий біля дверей, а дикуни, виплакавшись добре, вже поснули. Тиша була надзвичайна. Ніякий звук не доходив до келії ні з середини, ні знадвору. Аж тут шелест звернув увагу Тарзана.

Щось ніби шаруділо недалеко віконця і все наближалося до нього. Тарзан завмер, прислухаючись. Що воно могло бути? Хто це такий, або що воно наближається до віконця? Втопивши свої очі у віконце, Тарзан стояв, готовий до боротьби з новим і невідомим ворогом. Приятеля тут він не міг стрінути. Якеж було здивування й радість Тарзана, коли він під віконцем побачив обриси свого приятеля й вихованця — малпочку Нікіму.

— 0 —